

Motion till riksdagen 2020/21:3105

av **Julia Kronlid m.fl. (SD)**

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Bakgrund

Den ekonomiska familjepolitiken ska bidra till goda ekonomiska levnadsförhållanden samt verka för jämlika förutsättningar för landets barnfamiljer. Den ekonomiska familjepolitikens ersättningar kan delas in i tre olika grupper; försäkringar, generella bidrag och behovsprövade bidrag. Träffsäkerheten i de behovsprövade bidragen är att anses som god. I den ekonomiskt svagaste gruppen, vilken är ensamstående kvinnor med flera barn bestod 26 procent av den disponibla inkomsten av stöd, medan det för sammanboende föräldrar med ett barn var endast fem procent. De generella bidragen uppgår till 34 procent av de samlade utgifterna, och dessa bidrar till en minskad ekonomisk skillnad gentemot hushåll utan barn.

Att genom generella bidrag minska skillnaden mellan hushåll med barn och utan barn är en god mening eftersom kostnader ökar i och med familjebildning, men att träffsäkerheten uteblir skulle kunna vara ett fördelningsmässigt svagt nyttjande av skattemedel. En översyn av delar inom de generella bidragen i syfte att främja såväl jämställdhetspolitiska aspekter samt minska eventuell inlåsningsseffekt och bidragsberoende borde initieras. Bidragssystemets nuvarande utformning är dessutom sårbart och bör skyddas och vårdas så dess legitimitet värnas och kvarstår.

Politikens inriktning

Sverigedemokraterna har en vision om en barndomsgaranti, som bland annat innebär att samhället, så långt det är möjligt, garanterar en trygg uppväxt för barn där barnets bästa sätts i fokus. Starka och trygga familjer är en nödvändig förutsättning för harmoniska samhällsförhållanden. Vi ska ha en familjepolitik som i stort främjar ett jämlikt och inkluderande föräldraansvar redan när graviditeten är bekräftad. Familjer ska ges rätt förutsättningar att knyta band och kunna tillbringa tid tillsammans, inte minst under de första småbarnsåren och familjepolitikens utformning ska utgå från såväl flexibilitet som anpassningsbarhet utan att för den delen tappa sitt grundläggande syfte. Föräldrars valmöjlighet ska inte inskränkas. Familjepolitiken ska också främja samarbete och deltagande när familjer väljer att leva åtskilt. Parallella system som öppnar för konfliktytor bör tas bort.

Med sund sverigedemokratisk familjepolitik kan en hög levnadsstandard nå liksom välmående där gemenskap och starka band knyts. Vi strävar efter gemensamt ansvar och att de med sämre förutsättningar får adekvat stöd, samt att toleransen för varje unik familjs prioriteringar och val respekteras och uppmuntras.

Sverigedemokraternas satsningar

Tillfällig föräldrapenning vid barns födelse eller adoption

Den förälder som inte är gravid har rätt till tio dagars ledighet i samband med barnets födsel, så kallade pappadagar. Detta ger möjlighet till gemensam föräldranärvaro under barnets första tid. Dessa dagar påverkar inte övriga föräldrapenningdagar.

Att båda föräldrarna ges förutsättning att tillsammans knyta an till den nya bebisen, att känna delaktighet, samt få en god första tid tillsammans, är oerhört viktigt. För föräldrar med äldre barn är det inte sällan som stress och oro ökar för mamman efter dessa två veckor på grund av att hon därefter ofta själv bär ansvaret för bebis, syskon och hushåll. För att ge föräldrarna en mer jämställd förutsättning i föräldraskapet från start, samt främja psykisk hälsa, vill därför öka antalet dagar vid barns födsel med fem dagar (RUT2020:378).

Snabbhetspremie – ökad tidsram för skyddande av den sjukpenninggrundande inkomsten

Sverigedemokraterna värnar barnfamiljen och ser det som viktigt att föräldrar ges största möjlighet att forma småbarnsåren så att de blir så goda och trygga som möjligt. Tidsramen för skyddandet av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) bör anses för kort och vi menar att den ska skyddas fram till dess att senaste barnet fyllt tre år (RUT2020:380).

Ökat antal dubbeldagar

Uttaget av dubbeldagar är fortfarande förhållandevist lågt, vilket skulle kunna bero på att föräldrar inte har kunskap om detta eller det faktum att dagarna räcker en kortare tid. Men för de familjer som har ett behov har det lett till minskad psykisk ohälsa och minskat behov av sjukvård bland förstföderskor, enligt en studie från Stanfords universitet. Även vård- och läkemedelsbehovet minskade. I ISF rapport, Dubbeldagar – pappors väg in i föräldrapenningen, dras man slutsatsen att pappors uttag under barnets första levnadsår har ökat och att pappor som tidigare valt att ej ta ut föräldrapenning nu har börjat ta ut dagar. Dubbeldagarna gör att föräldrar kan hjälpas åt i större utsträckning, utan att en av föräldrarna är hemma utan inkomst. Det borde även vara fråga om ökad ekonomisk jämställdhet eftersom undersökningar visar att pappors ökade uttag av föräldrapenning tenderar att öka mammors obetalda ledighet i hemmet. Vi dubblar därav antalet dubbeldagar från 30 till 60 stycken (RUT2020:381).

Graviditetsdagar och mödravårdsbesök

Sverigedemokraterna anser att det särskilt under den sista tiden i graviditeten ska finnas förutsättningar för lugn och harmoni, för såväl mamman som för det väntade barnet. För kvinnor som, på grund av ett ansträngande yrke, upplever besvär finns idag möjlighet till graviditetspenning. Denna kan erhållas från och med den 60:e dagen innan beräknad födsel. Trots detta nekas många denna avlastning idag med följderna att de tvingas fortsätta arbeta heltid, trots höggraviditet och inte sällan med fysiskt påfrestande arbetsuppgifter. Att plötsligt inte klara av sina arbetsuppgifter till följd av graviditet kan leda till ökad oro och stress, vilket är negativt för både mamman och barnet. Vi föreslår att samtliga gravida kvinnor får rätt till 10 dagars graviditetspenning oavsett behov i förhållande till sitt arbete (RUT2020:377).

Från den tidpunkt när graviditeten är bekräftad ska båda föräldrarna ha en lagstadgad rättighet att få ledighet från sitt arbete för att kunna delta vid besök i mödravården. Båda föräldrarna ska ha en möjlighet att ansöka om en ny form av tillfällig föräldrapenning för besök hos mödravården. De ordinarie föräldrapenningdagarna ska inte behöva användas till detta före de 60 dagar innan beräknad förlossning som båda föräldrarna numera har rätt att ta ut föräldrapenning vid mödravårdsbesök (RUT 2020:384).

Underhållsstöd

Utgångspunkten måste vara att föräldrar tar sitt ansvar för att betala underhållsbidrag utan att staten och Försäkringskassan ska behöva gå in som mellanhand och betala ut underhållsstöd. Samtidigt måste barnets bästa vara det primära och att barnet eller barnen i fråga inte ska drabbas och komma i kläm på grund av att den bidragsskyldiga föräldern ej betalar. Därav de båda parallella systemen.

Underhållsstödet är oftast betydligt lägre än det underhållsbidrag som borde ha betalats, vilket utgör ett skäl för konflikt mellan föräldrarna. För att minska skillnaden och göra stödet mer förutsägbart och anpassat efter verkligheten vad gäller inkomster och utgifter vill vi stärka underhållsstödet genom att koppla det till prisbasbeloppets

utveckling. Sverigedemokraterna satsar därmed mer än regeringen, vilket gör att underhållsstödet stärks med ytterligare 100 miljoner år 2023 (RUT 2020:1098).

Adoptionsbidrag

Att adoptera är en fantastisk möjlighet att bli förälder, bilda familj och välkomna en ny medlem till familjen. Adoptioner regleras i lagar och konventioner och varje steg utgår från barnets bästa. Processen är ofta lång och kan vara mellan två och fyra år, ibland ännu längre. Den totala kostnaden vid en adoption kan variera en hel del beroende på vilket land man väljer. Ett stärkt bidrag har en omfördelande effekt som gör att även hushåll med medelinkomst eller låg inkomst får en större benägenhet att adoptera. Vi menar att bidraget bör följa kostnadsutvecklingen och därför höjer vi adoptionsbidraget med 10 000 kronor för att ekonomiskt stärka dem som väljer adoption.

Barnpension och efterlevandestöd

Barnpension och efterlevandestöd betalas ut automatiskt i de fall både barn och den förälder det gäller var bosatta i Sverige vid tidpunkten för dödsfallet. En ansökan krävs dock när den efterlevande är ett barn som är bosatt i Sverige, men vars avlidna förälder inte kan anses som bosatt i Sverige. Utbetalande av efterlevandestöd har ökat delvis på grund av fler nyanlända barn vars ena eller båda föräldrar saknas, samt ändrad praxis sedan våren 2014 som innebär att intyg från andra länder inte längre är ett absolut krav för att beviljas efterlevandestöd utan ansökan lämnas på ”heder och samvete”, vilket framgår av proposition 2017/18:150. I dessa fall menar vi att systemet är alldeles för osäkert som det är i dag. Det är vår mening att efterlevandestöd i första hand ska kopplas till barn som är bosatta i Sverige och som innehar medborgarskap i Sverige alternativt i annat EU-/EES-land, samt att den förälder som efterlevandestöd kopplas till ska inneha svenskt medborgarskap alternativt EU-/EES-medborgarskap eller vara folkbordförd i Sverige vid dödsfallet eller försvinnandet (RUT 2020:1132).

Ett förstärkt bostadsbidrag

Bostadsbidraget är en viktig extra trygghet för barnfamiljer med låga inkomster. Idag lever i sammanhanget en alltför stor del barn i ekonomiskt svaga familjer. Detta kan för barnen innebära flera negativa konsekvenser. Det är exempelvis vanligare att barn som lever i ekonomiskt utsatta familjer utsätts för mobbning. Det påverkar även barnens möjlighet till fritidsaktiviteter, samt kan leda till sämre resultat senare i skollåldern. Det bör vara en självklarhet att barnfattigdom inte ska finnas i Sverige. Bostadsbidraget är ett av de viktigaste instrumenten som finns idag för att komma tillrätta med fattigdom eftersom bidraget riktas särskilt till dem som har det svårast. Sverigedemokraterna höjer den övre gränsen för bostadsbidraget med 500 kr, samt höjer det samlade inkomsttaket med 25 000 kr (RUT2020:1045).

Bidrag till förstföderskor

Som ett familjevänligt parti vill Sverigedemokraterna införa ett nytt bidrag till förstföderskor. Detta ska vara ett engångsstöd som utgår till förstföderskor och förstagångs-adoptivföräldrar och ska kunna täcka en del av de engångskostnader som uppstår i samband med det första barnet. Givetvis är det viktigt att varje familj, så långt det är möjligt, skapar ekonomiska förutsättningar för familjebildning, men vi ser ändå vikten av att den nya familjen får ett extra stöd för en trygg start (RUT 2020:867).

Övrigt

Övriga förändringar inom föräldraförsäkringen är indirekt påverkan från andra utgiftsområden.

Budgetförslag

Tabell 1 Anslagsförslag 2021 för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Barnbidrag	33 680 849	±0
1:2 Föräldraförsäkring	47 651 790	1 530 000
1:3 Underhållsstöd	2 593 662	±0
1:4 Adoptionsbidrag	14 784	2 000
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	1 018 600	-142 000
1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	5 366 856	±0
1:7 Pensionsrätt för barnår	8 070 800	±0
1:8 Bostadsbidrag	5 180 666	750 000
99:3 2:1 Bidrag till förstföderskor	±0	1 000 000
Summa	103 578 007	3 140 000

1:2 Föräldraförsäkring

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen, totalt:	1 530 000	1 695 000	1 745 000
<i>Enskilda satsningar</i>			
Graviditetspenning	320 000	330 000	340 000
Tf föräldrapenning, pappadagar	575 000	575 000	575 000
Snabbhetspremien	300 000	300 000	300 000
Dubbeldagar	100 000	100 000	100 000
Tf föräldrapenning, mödravård	200 000	200 000	200 000

Anslaget höjs för satsningar på fler pappadagar, ett förlängt skyddande av den sjukpenninggrundande inkomsten, ökat antal dubbeldagar, rätt till graviditetspenning samt tillfällig föräldrapenning vid mödravårdsbesök.

1:3 Underhållsstöd

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen			100 000

Anslaget höjs för att stärka underhållsstödet genom indexering.

1:4 Adoptionsbidrag

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	2 000	2 000	2 000

Anslaget höjs eftersom bidraget förstärks med 10 000 kronor per adoption.

1:5 Barnpension och efterlevandestöd

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-142 000	-139 000	-144 000

Anslaget sänks eftersom efterlevandestödet kopplas till att barnet ska inneha svenskt medborgarskap alternativt EU-/EES-medborgarskap, samt att föräldrarna ska ha varit folkbokförda i Sverige vid dödsfallet.

1:8 Bostadsbidrag

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	750 000	750 000	750 000

Anslaget höjs för att stärka bostadsbidraget för familjer med svag ekonomi.

99:3 2:1 Bidrag till förstföderskor

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Bidrag till förstföderskor är ett nytt anslag och införs i syfte att underlätta kostnader för förstföderskor.

Julia Kronlid (SD)

Linda Lindberg (SD)

Jennie Åfeldt (SD)

Jonas Andersson i Skellefteå (SD)